

Traditio

Alain de Benoist

Traditio voidaan käsittää monella eri tavalla. Sen etymologia tulee latinankielisestä verbistä *tradere*, joka tarkoittaa ”luovuttaa, antaa”. Alunperin traditiolla tarkoitettiin ”jotain joka välittyy”, ja sillä oli uskonnollinen merkitys. Ranskassa traditiolla tarkoitettiin yleisesti ”jonkin välittämistä edelleen” aina 18. vuosisadan lopulle saakka, ja se on yhä käytössä lakikielessä. Tradere-sana on merkinnyt myös ”pettämistä” – joko ihmisen luottamuksen pettämistä tai salaisuuden paljastamista. Monikkomuodossa traditioilla tarkoitetaan yleisesti jollekin tietylle kulttuurille tietynä ajanjaksona ominaisia erityispiirteitä. Ne käsittävät joukon hyväksytyjä ja muuttumattomia perinnöllisiä piirteitä jotka periytyvät paitsi menneisyyden käytännöistä ja tavoista, myös juhlista, työsykleistä ja kansanperinteistä. Tässä yhteydessä traditio merkitsee jatkuvuuden tunnetta; se on ristiriidassa uutuudenviehätyksen kanssa, vaikka hyväksyisikin kehityksen. Se merkitsee myös ajatusta standardista tai normista, vaikka kyseessä olevat traditiot voitaisiinkin haastaa. Traditiolla käsitetään sitä mikä on pysyvää ja muuttumatonta, vastakohtana tapahtumien ja muotivirtausten jaksoille. Vanhempi määritelmä kuvailee sen merkitsevän alistumista tai nöyrytmistä elämään kuolleiden auktoriteetin alla, sisältäen hyväksytyt tavat ja tottumukset (noudatamme traditioita koska olemme aina tehneet niin), jotka modernit ihmiset hylkäävät sovinnaisuuksina, ennakkoluuloina tai taikauskoina. Termillä voi olla joko positiivinen tai halventava merkitys, riippuen yhteydestä jossa sitä käytetään. Kun mainos- tai matkatoimistot ylistävät ”traditionaalisen käsityötaidon” arvoa, viittaavat ne epäsuorasti koettuihin ja testattuihin arvoihin ja osaamiseen. Tässä yhteydessä traditio merkitsee laatua ja aitoutta. Mutta se voidaan nähdä myös vanhentuneena, kuten modernistiset kriitikot puhuessaan ”traditionaalisesta moraalista”.

Mutta traditio-sanalle on olemassa toisenkinlainen merkitys, jonka ovat esittäneet traditionaalisen ajattelun edustajat. Tässä tapauksessa termi on yksikkömuodossa ja alkaa isolla alkukirjaimella; Traditio. Tämän koulukunnan edustajista on ensimmäisenä mainittava Rene Guenon (1886-1951), joka julkaisi kirjansa *Introduction to the Study of the Hindu Doctrines* vuonna 1921 ja joka kuollessaan kolme vuosikymmentä myöhemmin Kairoissa tunnettiin nimellä Sheikh 'Abd al-Wahid Yahya. Toinen alan merkkiteos, Julius Evolan *Revolt Against the Modern World* ilmestyi 1934. Muita merkittäviä koulukunnan edustajia ovat Arturo Reghini, Guido De Giorgio sekä Attilio Mordini, Frithjof Schuon jonka kirjoituksia julkaistiin ensimmäistä kertaa vuonna 1933 *Etudes Traditionelles*'ssa, Michel Valsn, Titus Burckhardt, Ananda N. Coormaraswamy, Seyyed Hossein Nasr, Marco Pallis, Martin Lings sekä Philip Sherrard.

Määriteltäessä tätä koulukuntaa, sana ”traditionalismi” (joka ilmestyi ranskan kieleen vasta 19. vuosisadan puolivälissä) saattaa aiheuttaa väärinkäsityksiä, joista traditionaalisen ajattelun edustajat irtisanoutuvat ensimmäisinä. Rene Guenon kelpuuttaa ”traditionalisteiksi” ne joilla on ”vain yhdenlainen pyrkimys kohti Traditiota, ilman mitään todellista tietoa siitä”. Guido De Giorgion näkemys asiaan on vieläkin radikaalimpi; ”Traditio on täysin erillään traditionalismista. Toinen edustaa ikuisesti hedelmällistä elävää perintöä, täynnä äärettömiä mahdollisuuksia kaikkina aikakausina ja kaikissa olosuhteissa... Toinen ei ole muuta kuin steriili jäännös, ponneton, itsensä poissulkeva konkreettisuus, joka on kyvytön sopeutumaan ja jolta puuttuu

kaikki energinen ja luova voima. Traditio on vastakkainen traditionalismille, aivan kuten totuus on vastakkainen arkipäiväisyyksille.”

”Traditionalismi”-sana sisältää toisenkin monitulkintaisuuden. Tapaa jolla traditionaalisen koulukunnan edustajat käyttävät sitä ei tule sekoittaa vastavallankumoukselliseen poliittiseen traditionalismiin tai katoliseen traditionalismiin, josta joskus käytetään nimitystä ”integraalinen” ja joka suhtautuu vihamielisesti kirkon sisäiseen ”progressivismiin”, liturgiisiin uudistuksiin ja uudempiin ”modernistisiin” teologioihin. Jos traditionaalinen koulukunta on täydellisen vastavallankumouksellinen, se on sitä tavalla joka eroaa täysin niistä jotka väittävät olevansa yhteydessä poliittiseen vastavallankumouksellisuuteen. Ja vaikka osa koulukunnan edustajista kutsuu itseään katolisiksi (tai ainakin myöntävät katolilaisuudelle etuoikeutetun aseman suhteessa Traditioon yleisesti), kaikki eivät näin tee. Jotkut jopa julistautuvat anti-kristillisiksi. Mario Polla kirjoittaa: ”Tarkemmin tarkasteltuna, ”katolinen traditionalismi” on tulkinnanvarainen ilmaus, ikäänkuin henkilön katolilaisuus olisi vain määritelmä yleisemmälle ja absoluuttisemmalle kategorialle, ”traditionalismille”. Yhtä epätydyttävää on puhua ”traditionalistisesta katolilaisuudesta”, antaen ilmaisulle ”traditionaalisen” vaikutelman, sillä se joko pitää sisällään mahdollisuuden tradition ulkopuolisesta katolilaisuudesta tai, määrittelemällä ”traditionalismin” katolilaisuuden ”traditionalistiseksi tulkinnaksi”, varaa traditionalistisille liikkeille eutoikeuden edustaa ainoaa todellista katolilaisuutta. ”Traditionaalista katolilaisuudesta” puhuminen ei ole kovin järkevää, joko siksi että katolilaisuutta ei voida määritellä Tradition termein, tai siksi että se edellyttäisi anti-traditionaalisen katolilaisuuden lajityypin olemassoloa.” On itseasiassa olemassa suuri ero esimerkiksi Marcel Lefebvren kaltaisen traditionalistin ja Attilio Mordinin kaltaisen ”kristillisen traditionalistin” välillä.

Pyrkiessään määrittelemään ”indo-eurooppalaista traditiota” Jean Haudry puhuu ”muodostuneesta kirjallisesta perinnöstä, käytännössä kaavoista ja malleista jotka ilmaisevat ja välittävät käsitystä maailmasta joka ohjaa yksilön toimia ja joka voi aineellistua instituutioissa.” Tällainen määritelmä, jossa viitataan ”kirjalliseen” alkuperään, ei selvästikään ole sopusoinnussa sen kanssa millainen käsitys traditionalistisen ajattelun edustajilla itsellään on Traditiosta. Tämän koulukunnan mukaan Traditiota ei voida määritellä sosiologisen tai kulttuurisen tiedon perusteella, eikä sen merkitystä voida selittää puhtaasti inhimillisin termein. Traditio ei ole joukko tapoja vaan pikemminkin jotain joka juontaa juurensa perenniaaliseen filosofiaan. Sen sijaan että se käsittäisi joukon hyväksytyjä sääntöjä, se muodostaa oppijärjestelmän joka välittyy vapaaehtoisesti ja tietoisesti periaatteina; sarjana transsendentiaalisia totuuksia pysyvistä arvoista joiden alkuperä ei ole ihmisperäinen. Traditionaalisen ajattelun mukaan Traditio on vasta toissijaisesti kulttuurista. Sen voidaan sanoa korkeintaan inspiroivan tiettyjä kulttuurisia ja sosiaalisia aktiviteettejä. Se on pohjimmiltaan hengellistä, luonteeltaan uskonnollista ja merkitykseltään metafyyssistä. Tämä tekee siitä ainutlaatuista tai ”alkuperäistä” ja varhaisempaa kuin mikään paikallinen traditio. Traditiosta tulee metafyyssinen oppi, joka hyödyntää tietoa lopullisista, muuttumattomista ja universaaleista periaatteista. Se ei ole ihmisen keksintöä eikä todellisuuden korkeampaa järjestystä ilmentävä yli-inhimillinen ”lahja”. Tältä osin kaikki ovat yksimielisiä. Antonio Medranon mukaan Traditio tulee käsittää ”metafyyssille periaatteille pohjautuvaksi todellisuuden pyhäksi artikulaatioksi.” Frithjof Schuon, joka edustaa kaikkien uskontojen ”transsendenttisen ykseyden” periaatetta, näkee Tradition joukkona totuuksia jotka käytännössä yhdistävät ”kaiken, mikä on inhimillistä, jumalalliseen totuuteen.” Rene Guenon yhdistää Tradition metafysiikkaan, määritellen sen ”ylikansalliseksi tiedoksi, intuitiiviseksi ja välittömäksi.”

Näin ymmärrettyinä Traditio määrittää aineettomien ja pyhien periaatteiden yhdenmukaiseksi joukoksi joka vaikuttaa kaikkeen mikä määrittää keskeisiä käytäntöjä, mahdollistaen ihmisen nousun yli-inhimilliselle tasolle; suoden ihmiselle mahdollisuuden irtaantua humuksesta; nousta maanpäällisestä taivaallisen järjestyksen tasolle. Tässä valossa tarkasteltuna Tradition välittyminen sukupolvelta toiselle on tietenkin olennaisessa roolissa. Mario Polia kirjoittaa: ”Traditio, hengellisessä mielessä, on olemassa vain jos oppijärjestelmään sisältyy metafyyssisen (eikä vain kulttuurisen) totuuden järjestyksen ”välittäminen”, välityksestä huolehtii hengellisesti pätevä hierarkia, pitäen sisällään mahdollisuuden periä tällaisen totuuden ”hengellisten” tai ”uskonnollisten” keinojen kautta. Lisäksi tulee turvata Tradition häiriötön välittyminen lähteeltä vastaanottajalle, sekä sellaisten liturgisten ja ritualististen käytäntöjen jatkuvuus, joita ilman välittymisestä tulisi puhtaasti kulttuurinen muuttuja.

Symbolinen kieli on näinollen pohjimmiltaan traditionaalista. Aivan kuten myytti on tapahtumia ja todellista historiallista merkitystä suurempi, on symboli, toisin kuin allegoria, sanoja ja semanttisia määritelmiä suurempi. Pyrkinessään ilmentämään sanoinkuvaamatonta, se välittää abstraktin muuttaen sen aina väliaikaiseen ja epätäydelliseen konkreettiseen esitysmuotoon. Se vetoaa niin ruumiiseen kuin mieleenkin. D.H. Lawrence toteaa *Apocalypsessa*: ”Symbolit ovat tietoisuuden orgaanisia osa-alueita jotka elävät omaa elämäänsä: niiden merkitystä ei voi koskaan selittää tyhjentävästi, sillä niillä on dynaaminen tunnearvo ruumiin ja hengen aistilliselle tietoisuudelle, joka on enemmän kuin vain älyllistä.”

Symbolinen kieli muodostaa ennenkaikkea analogisen ajattelun keskeisimmän polun joka, ilmaisemalla todellisuuden eri tasojen välisiä yhteneväisyyksiä, samanaikaisesti paljastaa maailman ykseyden sekä yhden ja monen hienovaraisen täydentävyyden. Analogisella päättelyllä voidaan osoittaa laadullisia vastaavuuksia näiden todellisuuden tasojen välillä ja asettaa merkitysten taustat vastaamaan symboleita. Guenon nostaa esiin tämän ”vastaavuuden lain, joka on perusta kaikelle symboliikalle ja jonka ansioista jokainen asia, edetessään yhdestä metafyyssisestä periaatteesta joka takaa sen todenperäisyyden, tulkitsee tai ilmaisee tätä periaatetta omalla tavallaan ja olemassaolonsa järjestyksen mukaan, niin että kaikki asiat nivoutuvat yhteen ja ovat sopusoinnussa yhdestä järjestyksestä toiseen.” Traditionaalisen näkemyksen mukaan erottamattomuuden ajatus on keskeinen. Maineikkaan Hermes Trismegistoksen Smaragditaulukon lainaten: ”Se mikä on ylhäällä, on samanlaista kuin se mikä on alhaalla: siten voi ykseyden ihme toteutua.” Ihmisten kaupungin tulee pyrkiä samanlaiseen harmoniaan joka täyttää Jumalan kaupungin, tai joka ilmenee järjestyneessä maailmankaikkeudessa. Samoin, Mestari Eckhart kirjoittaa: ”Silmä jolla näen itseni ja silmä jolla Jumala näkee itsensä ovat yksi ja sama” (saarna 12), ja Goethe lisää: ”Mitä on sisällä on myös ulkona.” Raymond Abellio määrittelee gnosoksen niinkään visioksi universaalista riippuvuussuhteesta, haastaen ajatuksen jonka mukaan on olemassa erillisiä olentoja tai ilmiöitä, vaikka ne voivatkin olla erotettavissa toisistaan (yhteys ilman sekaannusta). Abellion mukaan tämä universaali riippuvuussuhde on merkki ”maailman tarkoituksellisuudesta.” Yleisellä tasolla sitä voidaan soveltaa tunteisiin yhtä hyvin kuin ajatuksiin. Mikään – asia tai ihminen – ei voi väittää olevansa riippumaton absoluutista.

Tämä ”holistinen” käsitys on perinteinen esoteerisuudessa. Traditionaalisen ajattelun näkökulmasta esoteeristen ja eksoteeristen tasojen välinen ero on myös olennainen. Voidaan sanoa, että Traditio muodostaa hengellisen todellisuuden esoteerisen puolen. Institutionalisoitujen uskonnot puolestaan ilmaisevat tämän hengellisen todellisuuden esoteerisiä puolia

välittömämmin havaittavissa muodoissaan. Tässä yhteydessä esoteerisuus tulisi käsittää initiaation kautta, eikä okkultismin jota koulukunta pitää enemmänkin rappion tai ”vasta-initiaation” ilmentymänä. Abellion mukaan esoteerisuus kumoaa sisäisen pimeyden, samoin kuin positiivinen tieto kumoaa ulkoisen pimeyden. Hän lisää, että transsendenttinen sisäinen pimeys ei lähde tietoisuuden ja maailman välisestä vastakohtaisuudesta, vaan maailman ja oman tietoisuutemme korrelaatiosta. ”Tässä kiteytyy esoteerisuuden salaisuus. Se tulee huomioida välittömässä geneettisessä merkityksessään: se auttaa tuottamaan toisen tietoisuuden. Tästä johtuu sen syvälinen merkitys jota me kutsumme initiaatioksi, joka on tietoisuuden heräämistä omaan transsendenttiseen minätietoisuuteensa.” Tämä tietoisuuden tietoisuus, joka pohjautuu ulkoisen havainnoinnin sisäistettyyn käsitykseen, on määritelmältään pohjimmiltaan ”itseään voimistava”. Esoteerisuus on tiedon ja toiminnan tila jossa ihminen pyrkii asettumaan näkökannalle joka ei enää ole pelkästään inhimillinen.

Traditionaalinen ajattely, joka alkoi vakavammin kehittymään 1920-luvulla, on omistautunut palauttamaan järjestyksen edeltävän vuosisadan ”okkultistiseen” sekamelskaan. Se on moderni versio Oswald Spenglerin ”toisesta uskonnollisuudesta”. Tällainen kurinalaisuuden vaatimus epäilemättä eristää sen radikaalisti sellaisista valheellisista hengellisistä liikkeistä ja ”uskonnollisista” pseudo-synkretismeistä joista New Age -oppi on äärimmäinen esimerkki. Rajanveto ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa ole niin yksiselitteistä kuin on toivottu. Tulisiko pyhyiden ja yleisemmin henkisyiden ongelmiin suhtautua tavoilla joilla niihin suhtaudutaan eri uskonnoissa? Tulisiko meidän puhua traditionalismeista jotka eivät myötäile traditionaalista oppia niinkuin me sen olemme määritelleet, ja jotka voivat olla sille suoraan vastakkaisia? Mihin Bonaldin, Donoso Cortésin tai Joseph de Mestren ”teokraattiset” ajatukset tulisi sijoittaa? Miten voimme välttää kysymyksen gnosisesta sellaisena kuin Jean Borella, Raymond Ruyer ja Raymond Abellio sen esittivät? Traditionaalinen ajattelu korostaa myyttien ja symbolien tutkimista. Jung ja de Bachelar, Roger Caillois sekä mahdollisesti myös Rene Daumal tulevat välittömästi mieleen, kuten myös Mircea Eliaden historialliset tutkimukset uskonnoista, ja ”myyttianalyysiä” koskeva työt sekä imaginäärien tutkimukset, joita tekivät Gilbert Durand sekä monet hänen aikalaisensa Jungin innoittamana. Traditionaalisen koulukunnan on niinkään suuret esi-isänsä, Platonista Perikleeseen, Mestari Eckhartiin ja moniin muihin. Tulisiko meidän viitata myös Frederic Tristanin ja Antoine Favren tutkimuksiin hermeettisestä filosofiasta ja alkemiasta, ja Jakob Böhmen ja Swedenborgin tutkimuksiin okkultistisesta vapaamuurariudesta ja kabbalasta? Lopuksi, miten voisimme sivuuttaa islamin, johon monet koulukunnan keskeiset edustajat ovat kääntyneet? Vähä vähältä, sivuutaan uskontojen, mystismin, esoteerisuuden, jopa psykoanalyysin historiaa, ja siksi onkin suuri riski Annie Besantista Blavatskyyn, Rudolf Steineristä Krishnamurtiin, Gurdijeffistä Aurobindoon, päätyä synkretismiin joka on kiinnostunut kaikesta ja joka ottaa vaikutteita mistä tahansa (holistisesta lääketieteestä transsendenttiseen meditaatioon, populaarista astrologiasta riimuista ennustamiseen, jne.). Pitäytymällä traditionaalisen ajattelun olennaisimpien teemojen tutkinnassa, olemme pyrkineet keskittymään ja valaisemaan muutamia toisiinsa liitoksissa olevia aiheita.

Olisiko Julius Evolan tuomitseva suhtautuminen ”modernia maailmaa” kohtaan yhtä skandaalimaista nykypäivänä, kun kritiikkiä moderniuutta kohtaan tulee joka puolelta? Vihreät kyseenalaistavat produktivismiin. Postmodernistit haluavat kumota legitimaation suurelliset historisistiset narratiivit. Vasemmalta ja oikealta, modernismia kyseenalaistetaan individualismista, maailman atomisoitumisesta, markkina-arvojen voittokulusta, talouden ja rahan diktatoorisesta hegemoniasta. Felix Guatarri on kirjoittanut hiljattain: ”Me keskitämme

huomiomme lähestyviin katastrofeihin, mutta todelliset katastrofit ovat jo täällä, silmiemme edessä, sosiaalisten käytäntöjen rapautumisen, joukkotiedotusvälineiden puuduttavan vaikutuksen sekä markkinaideologian sokaiseman kollektiivisen tahdon muodossa; toisinsanoen massojen laille, entropialle, sekä yleiselle ja kollektiiviselle infantilisaatiolle alistumisen muodossa. Entisen kaltaisia sosiaalisia suhteita, suhtautumista seksiin, aikaan, kosmokseen, ihmiselämän rajallisuuteen on koeteltu, ellei peräti tuhottu, teollisuusyritysten kehittämän ”edistyksen” toimesta.” Selkeästi sanottuna: edistyksen ideologia on murenemassa. Uutuudenviehätystä ei enää voida tulkita lisääntyneeksi hyvinvoinniksi. Voi hyvin olla että se on yleisesti regressiivistä ja että elämme syklin loppuhetkiä.

Tämä ei ole yllättävää traditionaalisen ajattelun edustajille jotka, kritisoidessaan modernisuutta, edustavat radikalismia jota on vaikeata ylittää. Pitäen kiinni syklisestä historiankäsityksestä koulukunta vakuuttaa, että jokaisen syklin myötä ihmiskunta kulkee väistämättä täydellisuuden ja yksinkertaisuuden tilasta kohti hengellistä rappiota ja korostunutta materialismia. Ihmiskunnan historia tulkitaan ”metafyysiseksi entropiaksi”, putoamiseksi, vajoamiseksi alkuperäisestä primordiaalisesta tilasta. Kaikki traditionaaliset kirjoittajat näkevät nykyajan Kali-Yugan aikakautena [hindulaisuuden nykyinen maailmantila, täynnä konflikteja ja syntiä], pimeimmän aikakauden apogeumina, syklin terminaalivaiheena, henkisen rappion äärimmäisenä tilana. Tradition ja anti-tradition välinen ristiriita kitetyykin juuri rappioon, ja juuri tätä rappiota rappeutuneet kutsuvat ”edistykseksi”. Traditionaalinen ajattelu on siis edistyksen ideologian täydellinen vastakohta, niiden ollessa täysin symmetrisiä (mutta käänteisesti). Kaikki minkä moderni tietoisuus kokee edistykseksi, traditionaalinen koulukunta tulkitsee rappioksi: renessanssi oli rappiota, valistuksen aika pimenemistä.

Guenonille modernin maailma kriisissä on pohjimmiltaan kyse niiden periaatteiden heikkenemisestä jotka alunperin innoittivat instituutioita ja niiden rakenteiden moninkertaistumisesta joiden tehtävä on korjata tilannetta. Nämä rakenteet saavat aikaan abstraktien ja ristiriitaisten säännösten lisääntymistä niin, että lopulta ”institutionaalisen järjestelmän ristiriidat ylittävät sen mielihyvän mitä niiden on tarkoitus suoda.” Tässäkään tapauksessa asioita ei eroteta toisistaan: hengellinen taso laskee materiaalisen tason kohotessa, laadukkuuden ylläpito (kaikilla osa-alueilla) on ristiriidassa määrän valta-aseman kanssa. Sosiaalinen elämä muuttuu mekaaniseksi ja abstraktiksi orgaanisten ja konkreettisten yhteisöjen hajoamisen seurauksena. Sekularisaatio – maailman pettymys (Max Weberin Entzauberung), sosiaalinen atomisaatio, kulutushyödykkeiden materialistinen hegemonia, syyn periaatteen ylivalta (yksinomaan teknisen ja reduktionistisen syyn), kaikki nykymaailmalle tyypilliset ilmiöt – etenee (koulukunnan mukaan) yksiselitteisellä logiikalla joka tulee käsittää sekulaarin ja mahdollisesti vuosituhantisen involuution lopuksi. Subjektiviivisen yksilöllistymisen periaatteen hegemonian lopullinen tulos on Jumalan kuolema, joka puolestaan merkitsee ihmisen kuolemaa ja mahdollistaa, parhaassa tapauksessa, ainoastaan radikaalin tyhjiön minätietoisuuden olemassaolon joka toimii perustana maailmasta ja lopullisuutta vailla olevan sosiaalisen elämän järjettömyydestä erillään olevan egon totuudelle, joka keskittyy ainoastaan kasvukilpailuun ja aineelliselle omaisuudelle vaihtoehtona olemisen kieltämiseen.

Moderni maailma mielletään siis ensisijaisesti distraktioksi: se kirjaimellisesti johtaa ihmisen harhaan, pois olennaisesta, pitäen hänet ikuisessa vieraantuneisuuden tilassa joka estää häntä palaamasta autenttisen minuutensa äärelle. Meidän pitää etsiä jotain järkevää merkitystä maailmasta joka vaikuttaa järjettömältä. Olemme tulleet lähes kykenemättömiksi ymmärtämään

edes sanan ”järki” merkitystä. Guenon kirjoittaa: ”Jos ihmiset ymmärtäisivät millainen moderni maailma todella on, se lakkaisi olemasta.” Myös nihilismi joutuu koetukselle.